

MARCHIA ANCONITANA.

rebus ad vitam necessarijs, affatim naturæ munere dotata. Vterius Chienti flu, ostium sequitur, supra cuius fontes in Apennini iugo vetus & frequens munitissimoque loco sita, Camerinum, Ducatus titulo nobilis. Transito Chiento amne haud procul à mari est ciuitas noua, oppidum nobilissimum ac frequens. Hinc ostium est Polentiae amnis, quo transito Ricinetum occurrit, vrbs honesta, ac nundinaria, certis enim anni temporibus huc ad mercatum negotiatores, ex omnibus propemodum Europæ, multisque etiam Asiæ partibus, conueniunt. Agrum habet perbonum, ac nitidum, totumque collinum, Vitibus, oleis, alijsque fructiferis arboribus abundantem. Inde haud procul versus mare eunti D. Mariæ Laurentianæ Fanum occurrit. Superius verò Auxinus vetus ciuitas est Plinio nominata. In littore deinde Promontorium Anconi sequitur, Cymeria dictum antiquis vel Cumerum. Sub ipso autem Promontorio quæ se in mari torquet vrbs Ancona, vel Ancon antiquissima iacet, ab ora huius flexu cubi formam afficiente denominata. Nam is Græcis ἀγκὼν dicitur: Oppidum hoc priscum, Italorum & Gallorum discrimen est habitum. Etenim vt Mela tradit Italia hic finiebatur, incipiebaturque Galli, Senones, cum Gallia togata. Situs Anconis eiusmodi est, vt Promontorio sit apposita, pulchroque & tam aditu opportuno, quam statione nitissimo portu, à Septentrione claudatur, quum Traianus Imperat. Augustus marmore cum gradibus, per quos commodissime naues onerantur & exinaniuntur, instaurauit, adiecto etiam arcu magni & præclari operis. Portus hic nobilissimus cum natura, tum opere & arte clausus, adeo & tutus est, vt tam magnitudine quam oportunitate inter primos atque nominatissimos, orbis terrarum vnuerſi possit annumerari. Sillij Italici tempore hic purpuram tingi solitam, vel eo Sillij versu constat. *Stat fucare colus ne Sindone pilior Ancon Murice nec Libyco.* ad quem locum Marſus annotat, purpuram maximè tinxisse ternos populos Phœnices, Libycoſ, & Lacones, quodque idem Anconitani facerent, vt à Sillio proditur, id alios non tradidisse. Hic nunc vt paulò ante dictum Picentini finis ac Senonum initium, quorū hic terminos tradere operæpretium visum est. Erunt itaque Senonum in Anconitana Marchia termini. Flumensinus amnis ab exortu. Folia ab Occasu, Apenninus à Meridie, Sinus Adriaticus à Septentrione. Primum itaque ab Oriente, Flumessino amnem transmissio, vrbs inuenitur Aesis. Dubium à flumine nomen ipsa teneat, an illi dederit. Ptolomæo enim & reliquis Aesis dictus est. Ultra sub primis Apennini collibus, atque adeo inter ipsos honestissimum oppidum est Fatrianum nobilitate, & ædificiorum magnificentia primus Italiæ totius castellis vulgi dicto collatum, quo Crema Lombardiæ, Pratum, Tuscia, Barutum, Apuliæ, Fabrianum, Marchiæ celebrantur. Oppidum est Fabrianum laute ædificatum, colonisque frequens, maiori ex parte artificibus chartarū, quæ hic laudatissimæ fiunt, tantaque copia, vt plurimis Italiæ regionibus, atque Constantinopoli, & alijs insuper orbis partibus sufficiant. In ora deinceps vrbs est, Senogallia, ab Occasu Misa flu. alluitur. Maxima dulcium aquarum penuria laborant, propter maris vicinitatem, ideoque importata necessario vititur. Cælum habet graue. Incipit hic Gallia Cisalpina, item illa Placities amœna, pulchraque Apennini montibus, & Germanicis alpi-bus complexa, Padoque flumine diuisa, quæ Polybius lib. 2. describit. Deinde in littore ad urbem Fanum Fortunæ deuenitur. Arcus hic in marmore sumptuoso ac nobili opere factus apparet, altus, vt æstimari potest, cubitos 30. latus 20. fastigio mirabili arte elaborato, quod concidit. Integri tamen operis similitudo à Fanensibus ad memoriam æternitatis propinquo loco in saxum depicta, expressaque cōspicitur. Tum in Continentem secundum Metauri, dextram ripam incedenti via Flaminia, quæ à Fano in Meridiem fluit, ad quintum decimum lapidem vrbs vetus occurrit ipsa in via Fossinubrunum, ab antiquis Forum Sempronij nominata. situ partim latus, partim radices collēs amplectitur, in ripa Metauri dextra, cum primis lautum opulētumque & frequens oppidum, agro optimo, triticum aliaque frumenti genera, Vinum suauē, nobilesque fructus propter cœli clementiā, citius quam alibi in Piceno, Flaminiaue maturitatem trahentes, generās. Vterius in ora vrbs Pisaurum ædificijs lauta, elegansque. Et Curiam habet sumptuosam, aliasque præterea nobiles ædes, sed cœli grauitate vehementer laborant, præcipueque mensibus æstiuis, vt adeo paucissimi hic mortales annos quinquaginta superare, nec multi ad eam ætatem peruenire soleant: quam obrem æstuante aëre, potissimeque sub Canicula tor absumuntur pueri, vt vix dici queat. Vnde Catulli illud est ad Iuuentium: *Præterquam iste tuus moribunda in sede Pisauri, Hospes inaurata, pallidior statua.* Ager vrbs amœnissimus, ficuum maximè fertilis, qui hinc arefacti exporantur ad Venetos, totaque Flaminia maximo pretio sint. Pisaurum insuper certis anni temporibus ad mercatum Itali, Illyrici, aliarumque partium negotiatores conueniunt, propter locum mari contiguum, conuehendis mercibus valde opportunum. Intus verò in Continenti inter Argillam & Metaurum flu. Vrbium vrbs est, Du-

catus titulo nobilis, lautissima splendideque satis ædificata, bona ac fecundo quoque agro, generosisque fructibus abundante. Cuiusmodi hic tractus est, rerum omnium fertilis, attamen lignarijs fructibus, quam frumentarijs præstantior. Fluminibus rigatur plurimis, omnibus tandem in sinum Adriaticum defluentibus, ab Ortu primum est Drunus, dein Afom, Latus mortuus, Tiena, Chientus, Potentia, Muson, Flumessinus, Misa, Sentius, Cadianus, Metaurus, Argilla, Isaurus, Cathoca, ac complures alij. Lacus item famosos Nurtinus, in quo dæmones habitare feruntur. Montibus ac collibus ipsius Apennini vndique eleuatur regio. At verò supra Castellum Arquatum, Apenninus altissimis cacuminibus effertur, Nursini montes dicuntur, vt adeo seipsum celsitudine videatur superare, eaque iuga cætera quanquam æditissima vincant. Ideoque ex re nomen huic culmini datum M. Viatori. In horum iugorum vno immanis horribilisque species, Sibyllæ Cauernam vocant, hac fabulatur vulgus ad Sibyllam patere aditum, quæ regnum intus luculentum atque speciosum possideat magnificis ædibus & basilicis plenum, in quibus innumera gentes versentur. Oblectationibus venereis, inter choros puellarum lasciuientium, & per ea iucundissima tecta ac amœnissimos hortos diffluentes. Id verò interdiu tantum accidere, noctu enim viros mulieresque pariter & vna Syllam ipsam in terribiles mutari dracones, simulque cum teterrimis belluis primum opere venereo congredi ijs esse necesse, qui intrò admitti cupiunt, nec ante annum exactum quenquam contra voluntatem retineri, nisi quod vnum omnino quotannis, eorum è numero qui tum recepti fuerunt, manere oporteat. Ad hanc porrò auram inde reuersis tantas Sibyllam prærogatiuas elargiri, vt felicissimo deinceps toto vitæ cursu vtantur. Montem hunc vulgus Dominae Veneris vocant, quem nonnulli in Tyrolensi Comitatu esse crediderunt: at somnia hæc sunt de Sibylla. Cauernas verò extare hisce locis teterrimas liquidò constat. Syluæ hic celebres nullæ: Nec verò quod sciam, vel minærarum, vel thermarum hic vestigia reperiuntur. Piceni itaque seu Marchiæ termini ponuntur ad Orientem Præcutini cum Trunento amne, ad Meridiem Sabini, Vilumbri & Vmbri Ducatus, Spoletini gentes cum Apennino. Ad Septentrionem sinus Adriaticus, ad Occasum Gallia togata, nunc Romanula cum Isauo amne. Incipit autem ab Occidēte sub longitud. grad. 35. minut. 42. vbi Pisaurū vrbs cum Isauri amnis ostio, desinitque in Oriente sub longitudine grad. 37. minut. 32. vbi Ialilia noua ciuitas cum Druenti flu. ostio. A Meridie initium sumit sub latitudine grad. 42. minut. 10. vbi Matricum oppidum, desinitque in Septentrione, sub latit. grad. 43. minut. 22. vbi Fanum Fortunæ. Subiacet itaque post medium 6. climatis, quod est per Helleſpontum, ita vt per eam transeat parallelus 14. diemque habeat prolixiorem horarum 15½. longa itaque est ab Occasu in Ortum mill. German. 21. vel Italicis 86. lata autem ab Austro in Boream mill. German. 18. vel Italicis 72.

SARAE ET SEBENICI COMITATVS.

DE hoc Comitatu non habeo quod dicam, quam quòd tum ex Plinio, tum ex alijs authoribus colligere liceat, eum olim tractum Liburniam vocatam, eo verò loco quo Zaram hodie conspiciamus Iaderam Coloniam extitisse, Sibinicum verò Sicum appellatum fuisse, vt Volaterrano constat, eorum verò loco Nona Dalmatorum oppidum olim Enona, & Phanates qui sinui Phanatico nomen dedere. Verum libet de hac regione ascribere verba AENEÆ Siluij, quæ sic se habent. *Querat fortasse (inquit) aliquis, vbinam Liburnorum dimiserimus quam permeasse Antenorem Italiam petentem, insignis Poëta commemorat. Confusi sunt admodum prouinciarum fines, nec expedire facile est, nedum quis vetustissima possit absolvere. Plinius Liburniæ finem initium Dalmatiæ dixit, & Tragurium marmore notum in ea esse. Solonam quoque Coloniam, quæ ab Iadera 222. millibus passuum abfuit. Iaderam verò 160. à Pola distare, ex quo fit, vt inter Croatinos & Dalmatas Liburni sedes habuerunt. Forſitan & Croatini, nouum gentis nomen, Liburnorum loca inuaserunt. Hactenus ille. Complectitur verò hic Comitatus terrā à 38. gradus longit. minuto 25. vsque ad 39. long. grad. minutum 37. Itemque à 45. gradus latitudinis minuto 22. vsque ad finem eiusdem. Vti sit sub finem 6. climatis, ac per eum transeat parallelus 15. diemque æstiuam prolixiorem habeat horarum 15½. paulò minus. Continet itaque hic Comitatus in longitudine ab Occasu in Ortum mill. Germanicorum 13. seu Italic. 52. In latitud. autem. i. ab Austro in Boream mill. Germanicorum 9½. seu Italic. 38.*

Allorum nomen sæpè variatum, à nouis subinde Ducibus, Regibusue appellationibus assumptis, vel vniuerso populo communibus, vel aliqui eius parti peculiaribus. Initio nimirum non Galli, sed Samothei dicebantur, teste Berofo Chaldeo, idque à Samothei cui Dis cognomen erat. Erat verò is quartogenitus Iapeti filius, Colonias autem primus in Galliam seu Celticam mandato Iani patris, qui & Noë duxit, tempore quo Nymrothus prius Assyriam occupans Babylonicam fundauit urbem, Anno scilicet à Diluuiò 131. quo nimirum Noë pater multiplicato rursus humano genere in omnes orbis partes posteros emisit, ad ducendas colonias, incidit id tempus in Annum à mundo condito centesimum quinquagesimum nonum supra bis millesimum. Fundauit itaque is Samothès Dis Celtas, quo sapientior non fuit quisquam ea ætate, ac propterea Samothès dictus est, suosque Celtas legibus formauit. Ei in regno successit Magus filius, quod Scythica lingua, qua tum utebantur, palatium, domum, seu rectum designat, quasi tectorem seu domificatorem dicas, quod hic primus Gallis tecta oppidaque induxerit plura. Vnde complura, multorum sententia, apud Gallos oppida Magam nominationem adepta: uti Neomagum, Rhotomagum, Beubetomagum, ac multa alia. Post hunc Sarron regnauit, circa Annum mundi 2367. Hic ut contineret ferociam hominum, tum recentum publicarum studium instituit, ab his Sarronidas dictos fuisse eos, de quibus Diodorus lib. 6. scribit, non ambigitur. Sunt, inquit, apud Celtas Theologi & Philosophi quos vocant Sarronidas, qui præcipue ab eis coluntur. Hunc secutus est in imperio Drygus, à quo Celtarum Druidas, seu si maius Dryjudas, diuinatores dictos esse vix dubium est, quorum tum Cæsar 5. Commentariorum, tum Diodorus lib. 6. meminerunt. Hæredem hic habuit Bardum inuentione carminum & musicæ apud Celtas inclytum. Vixit is anno mundi 2435. à Diluuiò autem 419. Meminit verò & Bardicæ sectæ præfato loco Diodorus. Sunt, inquit, apud Celtas melodiarum Poætæ, quos appellant Bardos, quare à Gallis in Græciam & Asiam literæ musicæque illatæ sunt. Reliquit autem hic regnum filio Longho nominato, ab hoc ergo Longones & Lyngones dictos nonnullos Galliarum populos nomen accusat, quos in Gallijs à Ptolomæo reliquisque Geographis notatos reperimus, hoc mortuo, Bardus, qui ad differentiam superioris, iunior cognominatus est, Sceptra tenuit. Post eum autem Lucus regnare coepit, à quo Lucios & Lucenses populos prope Parisium à Ptolomæo & Geographis locatos, nomen obtinuisse arbitror. Huic rursus Celtes successit, anno circiter à condito mundo sexcentesimo decimo tertio supra bis millesimum, seu à Diluuiò 597. à quo referente Berofo, nomen habuerunt montes illorum maximi à conflagratione sylvarum (Pyrenæos notans) qui diuidunt Celtas & Celtiberos. Dicuntur enim incendium est lingua Phœnica, Itus autem Iouem designat, quod nimirum sub Ioue Galata id incendium factum sit, Ioues verò illius temporis Reges dicebantur, de quo vide Diodorum lib. 6. Post hunc Celtis regnauit Galathes filius Herculis, nepos Osiridis, circiter Annum à condito orbe 2636. à quo Gallatij ac Galli, Samothei dicti sunt. Anno verò mundi 2676. à Diluuiò autem sexcentesimo sexagesimo Galliarum habenas rexit Narbon Galathæ filius, à quo & Narbonensem Galliam (quam Romanam postea prouinciam Romani dixere, ius illi Italiæ tribuēt) cognominatam esse certum est. Tempore deinceps quo Mancalæus decimus quartus Assyriorum rex imperabat, circa Annum nimirum mundi 2703. Galliarum regno Lugdus præfuit, à quo, inquit, Berofo prouincia & homines cognomenta sumplerunt: Prouinciam itaque interpretantur Lugdunensem totam, quæ etiamnum hodie id nominis tueretur. Homines autem Lugdonicos dictos, quos postea g, litera elisa, Ludonicos vocarunt, Imperante autem apud Assyrios Mamelò 17. eorum rege, apud Celtas Belgij principatum tenuit, à quo illi Belgia, seu per Syncopen Belgici appellati sunt, Regio verò Belgica omnis quæ inter Scaldim seu Tabudam, Sequanamque flu. interiecta est. Anno postmodum à mundo condito octingentesimo, & duodecimo supra duo millia, quo videlicet tempore Assyrijs Ascatades imperauit. Gallijs præfuit Allobrox, quem commixtas in Austrialem Narbonensis prouinciæ partem colonias deduxisse tradunt nomine ab re sumpta: Allo enim commixtionem, Deos verò seu Daros Austrum interpretatur, quasi Austrialem dicas commixtionem. Eo loco à Ptolomæo cæterisque Geographis Allobroges notantur, quo Sabaudia hodie Ducatus conspiciuntur. Post hunc apud Celtas regnauit Romus à Diluuiò annis 864. à quo Romandi dicti sunt nonnulli Galliæ populi, leguntur & in Ptolomæo Romandiffi Belgicæ populi, & in Rhodani decursu Romanum & Roma. Circa annum à Diluuiò octingentesimum nonagesimum nonum, uti ex Manethone Chronographo colligere licet. Galliæ gubernaculum tenuit Paris, quem eum esse qui Parisios populos condiderit, nulli dubium esse potest, quorum Metropolis ad hanc ætatem Parisius dicitur, supremarum disciplinarum omnium Gymnasij scholique, inclyta. Porro annis post hunc 49. Lemannus Galliæ regnum accepit, citra verò controuersiam, hic is fuit qui Lemannos posuit, & à se nominauit cum lacu Lemanno, quæ in Sabaudienfi ducatu Lozanne hodie incolæ nuncupant, qui Rhodanis perfluit medium. Hoc mortuo Gallis Olbius imperasse traditur, cuius nulla (quod scia equidem) monumenta vestigiaue nominis antiqui custodes extant. At verò qui eum secutus est Galathas iunior, Sarmatas vicisse, Asiaque Galathas ductis, hinc colonijs condidisse traditur à Chronographis. Illi Namnes uti Manethon, seu Nannes uti nonnulli alij scribunt, successit in regno, eum constat in Lugdunensi Gallia Nannetes populos condidisse, à quibus Nantes per Syncopen, quasi Nannetes orti sunt, ciuitas in Turonensi prouincia superioris Britannicæ Episcopalis, ac Comitatus titulo illustris. Celtarum deinde rex fuit Rhemus, à quo Rhemi Belgicæ populi, quorum etiamnum Rhemi Metropolis in Lotharingæ Ducatu, in qua rex Galliæ religiosè & pompa solenni inungi ac rex acclamari solebat. Anno tandem mundi centesimo quadagesimo octauo supra ter millesimum post euerfam Troiam, Francus Hæctoris filius rex à Celtis susceptus fuit, à quo nonnulli & Francos & Franciam, Gallos Galliamque denominatos credunt, cum Francos à Germanis oriundos vnanimi consensu omnes ferè authores tradant. Galli enim à Francis Orientalibus post Etij mortem tempore Imperatoris Valentiniani tertij, subacti Franci Occidentales dici coepere, ad differentiam eorum qui in Germania magna ad Moenum Salamque fluuios confidetes morabantur, quos Orientales vocabant. At verò cum feliciter ij Franci Germania secunda, & prima Belgica cum parte secunda potiti essent, paulatim etiam interioris Galliæ ciuitates subiugant. Vnde factum ut Germania secunda & vtriusque Belgicæ pars, vbi confedere Franci

cum vxoribus & liberis, appellata sit Francia Teutonica, quod Franci Teutones essent, hoc est Germanicè, Teutoniceque loquerentur. Interior verò Gallia cuius dominium indies est auctum, Francia Romana dicebatur, quod homines Romanè ibi loquerentur, hoc est Gallicè. Postmodum sub Othone primo, uti Luitprandus Ticinensis author est. Teutonica Francia Austrasiæ quoque nomen habuit, id est *Ostribich*, seu Orientale regnum. Romana verò Francia, hoc est Gallica *Westribich* dicebatur, id est Occidentale regnum, pro quo Gallicani scribæ Neustriam usurparunt. Hodie Gallorum omnium ij præcipue Francorum seu Franciæ regni nomine appellantur, qui circa Parisium Belgicæ secundæ limites colunt. Galliæ porro antiquitus innumeri penè coluerunt populi, vtpote quæ multarum exterarum gentium, Gothorum scilicet, Normannorum, Germanorum, Alemannorum, Francorum, Britannorum incursiones sustinuerit, præter Romanorum, quo vniuersa in prouinciam olim redacta fuit in ea imperium. Horum nos, breuitati studentes, obiter tantum nomina, inter diducendum eius nobiliores prouincias enarrabimus. Romani itaque Galliam omnem primum bipartitam fecere, Cisalpinam quæ & Tonsa siue Togata dicebatur, quod eius tractus homines toga Romanorum passim vterentur, inter Apenninum, & Alpes, & sinum Adriaticum interiaccens planities, Citerior Gallia denominatur, pars est Italiæ, hodie Lombardia dicta, & Ducatus Mediolanensis. Transalpinam quæ & Comata vocabatur, ab intonsis crinibus, namque Galli perinde atque Germani nutriendæ comæ studio tenebantur, prolixam gerentes cæsiem. Cisalpina Gallia Italiæ finibus inclusa est, & Liguriæ aliquando prouinciæ nomen habuit, nunc vulgò *le Pays de Genes*. Habet & Insulriam, inter Ticinum & Abduam, Padum & Alpes, nunc *Piedmont*. Lombardiam siue Longobardiam, regionem totius Italiæ vberissimam, oleo, vitibus, frugibusque fecundam, aquis & lacubus illustrem, fructibus piscibusque copiosam, vicis, arcibus, & opulentissimis ciuitatibus insignem: Ducatum Mediolanensem populi in hac Citeriori Gallia olim Græcæ originis Orobij, nunc Briantei, quos secundum Alpium crepidines Cenomanni Brixientes sequuntur, Andegauensibus proximi, & Rhedonibus versus Oceanum, Veneti, Ananes, Massilia vicini, Boij, Bononienses, à quibus Boij nunc Borbonenses Heduis vicini orti sunt. Eganæ, Senonæ, Gessatæ, nunc Romanioli, Salassij nunc Pedemontani, Cotij olim nunc Sabaudi, quos Leui sequuntur. Hinc Salij, quo nomine prius Francos appellatos arguunt: Leges eorum Salicæ nominatæ. Horum vrbes & reliqua, cum in Italiæ descriptione, suisque à nobis locis tradita sint, hic ab eis breuitatis causa abstinemus. Transalpinam in Belgicam, Celticam & Aquitanicam distinxere, illis addita est Narbonensis, quæ secus litus Mediterranei freti porrigitur, quæ eadem & Braccata à Braccis, id est femoralibus prolixis vestium genere vocitata, quo utebantur, qui præter hoc sagis tecti, Strabone teste, & vestibus breuib, quibus vix nates tegere poterat, vestiebantur. Est ea omnium Galliæ regionum fertilissima, diuiditur ab Italiâ Varo amne, & Alpium iugis: à reliqua Gallia latere Septentrionali Iura & Gebenna montibus. Ab Aquitania Garumna flu. dispescitur. Huius eam partem quæ est trans Rhodanum versus Mediterraneum Pelagus, vsque ad Liguriæ montes, Galli peculiariter hodie vocant Prouinciam, à Gothis etiam olim Gothicana dicta, nunc corruptè Ocitana, ab alijs Auxitana. Languedocia pars est prouinciæ. Delphinatus porrigitur vsque ad Allobroges, qui nunc Sabaudi, & Taurinos qui Pedemontani hodie dicuntur. Sabaudia autem cis & vltra Lemaccum lacum est. Atque hæc sunt quæ hac ætate in eo tractu nobiliores habentur regiones. Prouinciales verò præci populi traduntur, Tarentasij, Sedunis finitimi, iuxta Poeninas Alpes, Allobroges. In Delphinatu referuntur Blagouij, Branno uices, Eburoduni, Languedociam coluere Tolosati, Volcæ, Nitiobriges, Teosagi. Narbonenses autem erant Salles & Ruscini, Vocontij, quorum regio ad Allobroges vsque protenditur, per profundas Graiarum Alpium valles, Vrbes horum nobilissimæ sunt, Narbona, Languedociæ Metropolis, Tholosa sub ipsis penè Pyrenæi iugis, Parlamento totius regni ac vniuersali studio clara, vulgatoque Tholosani auri adagio nota ciuitas. Massilia à Phocensibus condita Agathopolis, nunc mons Pessulanus facultatum præcipue verò medicinarum professioni nobili gaudes schola. Gratianopolis, Aquæ Sixtiæ, nunc *Aix en Provence*. Nicæa vrbs ad Ligulicū mare nobilissima. Gebenna emporiū. Allobrogum in ripa Lemanni, aliæque complurimæ. Aquitania à Celtica seu Lugdunensi Orientali Septentrionali que lateribus obliquo Ligeris fluuii meatu seiuncta, à Meridie Pyrenæis montibus, ac Nauarra regno excipitur, ab Occidente Hispania, Aquitanicoque limitatur Oceano. Prouincias hodie cōtinet Pictoniam, Limosin seu Limoniam, Biturigiæ, quæ Ducatus nomē obtinet, Guiennæ Ducatus quoque titulo claræ, Vasconia seu Guaisconia, Bigorriæ seu Barnensem Ducatū & Armagnacum. Theuerus Gallus Cosmographus, in octodecim eā ignobiliores partim regiūculas distinguit. Populi in ea à veteribus collocantur Aquitani, à quibus huiusce Galliæ partis nomen ortum, Vascones, inter quos Tarbelli, Datij, Bigerones, Ausci, Cantabri, Pictau siue Pictones, Taruati, Garumni, Cocosates, Cenomani, Sigufates, Andes siue Andegauenses, Auxitani, Vassarij, Flusari, Rutheni, Lemouices, Auerni, Bituriges, & quædam etiam præter hæc recentia habet nomina. Claremontenses, Peteacorij, Vellauni, Tutelenses, Mimotenses, Vabrenses, & plura eiusmodi alia. Ciuitates eorum sunt præcipue Burdigala, præter alias eximie clara Burdegalice senatu, Auaricum, Bituris Academia nobilitata. Auxitana, Turonia, Andegauia, Angolisma, Pictauia quoque vniuersali studio nobilis, cæteras breuitatis causa volens prætereo. Celtica verò Gallia, ea est quam Augustus Cæsar quartam efficiens Galliæ diuisionem, Lugdunensem esse voluit, eaque à nonnullis in Lugdunensem primam & secundam dissecta fuit. Oritur autem in Meridie à Iurano monte, qui est inter Sequanos & Heluetios, & à lacu Lemano flu. in Rhodano, ac penes Sequanæ ripam extensa, ad Oceani Britannici vsque littora dilatur. Ligeris autem fluuij alueo ab Aquitania dirimitur. In ea sequentes numerantur hæc ætate, cæteris digniores maioreque Prouinciæ, Normandia, Superioris item & Interioris, Britannicæque Ducatus, quæ pars olim Aremorica nuncupata fuit, Ducatus Aniou, Turonia, Niuernia, Burgundiæ Ducatus & Comitatus, Borboniæ Ducatus, Auerniæ Ducatus, & Segusiæ quæ nunc Breffia. Populi verò in his præci commemorantur in brachæ siue Belnenses, Diuionenses, Matifconenses, Cabillonenses, Segusij. In Normannia autem Neustri, Ambilates, Bellocassi, Lexouij, Eburovices, Auleri, Aurelienses siue Aureliani. In Britannia Ofissimi, Diablintres, Curiosolita, Rhedones, Nanetes à Iostia Ligeris, Cadetes, Veneti littora Oceani Gallici incolentes, Boij nunc Borboni, Auerni, Senones, Ambari seu Niuerni, Carnutes, Britones, Veromandui, Lugduni, & plures

NOVA TOTI VS GALLIÆ DESCRIPTIO.
Carta Galicana

GALLIÆ iuxta veterum Romanorum descriptionem in duas dividitur, videlicet Cysalpina: & Transalpina. Quam Cysalpina Romanis dicta, ab Alpibus incipiens, extendit fere usque ad amnem Rhenonem: atque illuc excurrit per Appenninum montem ad Carum fluvium prope Genavam. Hæc Cysalpina hodie dicitur Lom bardia. Gallia Transalpina Romanis nobis vero Galis respectu Alpium Cysalpina, dicitur in partes quatuor, quæ sunt Belgica, Celtica, Aquitania, & Narbonensis. Belgica terminatur Rheno, Sequana. Marina fluitat, & mari Oceano. Celtica limites habet Maroniam, Sequanam, Oceanum Garumnam, & Rhodanum. Aquitania sibi habet inter Garumnam & montes Alvernia montes que Pyrenæos, atque Oceanum. Narbonensis determinatur Alpibus, Rhodano, montibus Alvernæ, Pyrenæis, atque illuc excurrit ad Alpes & fluvium Carum.

Gerardus de Jode Excudit

Cum privilegio

Lieu fran. petit	3	10	15	20
Lieu grandes	3	10	15	20
Alpes	3	10	15	20
Montes	3	10	15	20

GALLIA.

plures alij, quorum enumeratio fastidium lectori pareret. Ciuitates hi metropolitanas, claresque habent Augustodunum, Heduarum vrbs opulentissima Lugdunum sub colle ad Confluens Araris & Rhodani, emporio in omni Gallia celeberrimo, Lutetia Parisiorum totius Galliarum florentissima amplissimaque, Regni sedes, frequens & populosa, Academia, & Gymnasij celebres, Senatu etiam amplissimam in Galliis Iurisdictionem habente, famosa, S. Maclouium portum totius Britanniarum commodissimum habens. Campodanensis etiam ciuitas vniuersali studio insignis, Senonis, Nouiodunum, Niuernensium Metropolis ad Ligerim. Rothomagus senatu clara, Alexia nunc Alsetum in Burgundia: illi ciuitati vti Diodorus Siculus lib. 5. testatur, insignia armaque, ab Hercule data Florum Lilijs, etiamnum Galliarum regibus visitata. Est & Aurelia ad Ligerim fluium praelara ciuitas. Belgica tandem Prouincia Rhodano, Rheno, Matronaque Sequanaque fluij, & Oceano partim Germanico, partim Britannico circumscripta, prouincias continet, Franciam, Picardiam, Vermandois, Artesiam, Hannoniam, Flandriam, Brabantiam, Zeelandiam, Cluiam, Luxemburgum, Lotharingiam, Ellatiam, Campaniam, Nuithlandiam in Auentico tractu, quae Burgundiae pars est, Vallem Poeninam, hodie Valesiam vocatam, Heluetiam, hodie Suiceriam, quam regionem hodie colentes Alemanni sunt, Heluetij vero Gallica olim gens fuit, quae nunc interisse putatur. Sylua Ardenna tota Leodiensis Diocesis, Priscos huius partis colonos recentem in valle Poenina Veragos, quorum oppidum Sedunum, in superiori Burgundia Sequanos, Bifuntinos, Cepinenses, Vallupenses, Pennenses, Reamonenses, Muiliotenses, Valdanos, Angeliones, Montanos, Osienses, Migienenses, nunc Nozerethenses, Chaldelienses, Sirodanos. In Picardis, Ambianos, Sueffiones, Bellouacos, Veromandos, Morinos Flandrorum partem, quorum inclyta & munitissima metropolis Terrauara, Campani, Rhemi, Catalauni, Trecentenses. Reliquos cum in Germania (qua vtuntur lingua ad quam modò referuntur) tractauerimus, hoc loco missos faciamus. Eousque enim vnamquamque regionem extendi nunc dicunt, quousque gentis illius sermo versatur. Vnde consequenter Belgiorum maior pars, licet Rheno antiquo terrarum limite à Germania nostra dirempta abscissaque conspiciatur, illi tamen à plerisque annueràda censetur. Reliqui vero omnes quos enumerauimus populos, ijs tantum qui Cisalpinam colunt demptis, gallico vtuntur sermone, nisi quantum Britannii & ipsi inter sese idiomate variantes, ex veteri sibi que propria Britannica Anglicaque lingua retinentes, à cæteris Galliarum populis differunt. Gentis vero huius mores seu veteres, seu modernos, recentius desideras, lege cum apud Cæsarem, tum Iohannem Boëmium Aubanum, qui ex pluribus receptisque authoribus, quicquid de illis sparsim ab alijs alijque traditur, vnum in acervum collegit: nobis prolixitatis vitandae gratia, ea referre haud licet. Aëre fruitur vniuersum quidem regnum temperato, lacubus tamen stagnisque, ac paludibus plusquam Hispaniae infecto, venti que crebrioribus flatibus exposito. De agri autem eius fertilitate hæc ferè sunt quae à Scriptoribus traduntur. Fuit Gallia ab antiquis temporibus semper culta, tam in vrribus & oppidis, quam in agris, hortis & pratis. Cum enim tempore Incarnationis Christi, quo Strabo Geographus scripsit nullus totius Galliae angulus culturae expers fuerit, præter lacus & nemora quae culturam nequaquam admittunt, quid mirum si hac ætate cum alias terras, tum seipsam superet. Potissimum autem Prouincia Languedocia, aliae que Mediterraneo mari propinqua regiones, mirè sunt fertiles, solo quippe is tractus tam est feraci, vt sponte aut modico saltem labore cultum inextimabile, eisdemque nobilissimos proferat fructus, tantam enim ficuum gignit copiam, vt bona Europae pars hinc ficus ac uvas passas petat. Ibi arbor ea odorifera, quam Rosmarinum appellamus, semper virescens, haud secus quam in Germania nostra Iuniperus syluescit. Vix vsquam Europa Castaneas producit maiores: quin & poma Citrina, mala Punica, Granataeque vberius ibi quam alibi proueniunt, indeque ad nos deferuntur. Quam vero nobile in illis partibus crescat vinum, imò per totam Galliam, quae tot irrigatur ac foecundatur amnibus, dici non potest, vnde in Germania quoque Burgundia, ac Prouincialia vina nota sunt. Frumentum præterea non incolarum modò sustentationi sufficiens, verum & exterorum prouinciam subleuans est. Cum quotannis ingens cum Genuensium mercatorum, tum Hispanarum nauium numerus eo onustus ex Arelatenfi portu soluat. Neque Aquitania insuper tot insignibus populosisimisque ciuitatibus frequens foret, ni fundo gauderet vini, frumenti, olei, frugiferarum arborum, fontium, fluminum, pratorum, pascuarum, pecorum, nemorumque, ac aliorum quae vitæ humanae sustentandae necessaria sunt, felicissimo prouentu diuiti. Cæterum Britannia, tametsi paucis locis aridior sit, nec admodum frugifera, milijque potius quam farris ferax, tamen reliquus eius ager foecundior, nemoribus syluisque densus, quo loco Montignon Castrum saltui, qui vulgò (*de la Hunaudaye* vocatur) vicinum conspicitur. armentis is locus abundat, vnde pascua ibidem plurima cum pecora eorum diuitiae sint, ac haud secus quam Sicilia insula finitimos frumento, ita hæc Britannia vinuerfam Galliam re pecuaria, butyroque iuuat, præter id frumenti quoque non parum in Hispaniam Portugalliamque ex his partibus exportatur. Normandiae insuper tellus Cereris hortus videri queat, armentis vltra modum referta, vt pote pascuis vberima in Constantiensi præsertim Diocesi seu septo, quod vernacula eius populi lingua *le Closter de Consentin* vocant: vbi pabuli tanta est luxuries, vt si quis ad vesperam bacillum illuc projiciat diluculo confurgens, herbido toro cõtectum vix intueri queat. Arborei præterea ibidem prouentus immensi, piscium tum marinarum, tum fluuiatilium optio, & si vinum demas nihil ad annonam pertinens desideres, racemaria enim foecunditate plusquam vini maturitate memorabilis Normannia. Ipsa quidem Neustria abstemia est, ad cætera ferax, & quantum incolis satis est, frugifera. Vni siquidem in tota Neustria cedit, quae apud Rothomagum est vitiferæ cultura, habet itaque huius soli genius, illud vna cum Arboreano commune, vt vitifer potius censendus veniat quam vinifer. Hunc tamen naturæ defectum incolarum compensat industria solertiaque, ex pyris pomisque minimè ingrati saporis potum conficiendum, in mari etiam vino durabiliorem, minusque eo corruptioni obnoxium. Lini ad hæc ea

regio, plus quàm vniuersa reliqua producit Francia, cuius sollicità huius incolæ gerunt curam. Denique cùm præter Metropolitanas septem vrbes quas continet hæc regio, oppida in ea numerantur 94. quis non videat summæ id fertilitatis argumentum esse? Qua ratione & Parisiensium territorium haud vltimo loco commendandum. Cùm enim Ludouicus vndecimus Galliarum rex scire vellet quadam vice Parisiensium robur, numerati sunt virorum ad arma aptorum 70000. Agrum itaque horum victui sufficientem quis neget foecundum esse. Fluminibus Gallia vndeque rigatur, iisque magna ex parte nauigabilibus, partimque ex Alpibus, partim ex Pyrenæis montibus Galliam ab Hispania determinantibus, partim ex Cemenio Lugdunensis Galliarum monte prorumpentibus, quorum alij versus Aquilonem feruntur, in mare se Anglicum exonerantes, alij in Austrum lapsi Mediterraneo Ligusticoque mari excipiuntur. Reliqui in Occidentem cursum dirigentes suum, Aquitanico merguntur Oceano. Cisalpinam itaque Galliam rigantes, qui è Salassiorum montibus scaturiunt, Duria binæ, Morgus seu Orchus, Sturiaque & Sesites cum Sicciam vocant, Aconia, Nouaria, Ticinus, Terduplus. Lacus item Verbanus cum Orte & Lucano lacubus, & præter hos Abdua fluuius auctus Larius lacus. In Insubrum agro lacus 17. Flumina autem 63. esse Blondus testis est. Deinceps Sebus lacus nunc Isicus, & lacus Benacus Veronensis agri, Citrorum copia odoratissimus. Ex Apennino etiam innumeri penè effluunt, vti Borbus & Tanarus 12. in se receptis torrentibus auctus, Saxis item Salinis celebris, & plerique alij, quorum tum in Italia, tum in Heluetia facta est mentio. Aquitaniam foecundant Liger potissimus in ea regione fluuius. Oritur in Auernia, & longissime profluens infra Nanetes in Oceanum exit Aquitanicum. Garumna ex Pyrenæis descendit montibus, Tholosam præterlapsus prope Burdegalam Oceanum miscetur. Sunt præter hos Laterius, Carus, Chalenta, Dordonna, Vienna, Creusa, Theo, Lurus, Sarera, ac alij innumeri quos hic recensere longum esset. Celticam Sequana humectat, cui Iona, Albis, Osa, Axonaque miscetur Somius, Ornus & plerique alij Britannico miscentur mari. Habet & Normannia Penesium lacum mira foecunditate pisculentum, adeò vt huic nonnunquam accollæ hauriant anguillarij generis redundantes, modios plus minus octodecim retis iactu continuo. Elauer flu. ex Auernis profluens in Ligerim definit. Narbonensis Galliarum nobilissimus est Rhodanus. Rho supra Sedunos ex editissimis Alpium iugis, non ita procul à Rheni fontibus manans, per lacum Lemantum tanto impetu deuectus est, vt neque aquæ neque pisces commisceantur, atque multo spacio supernatet, paulò infra Dano iungitur, hinc fit Rhodanus: qui vbi præterijt Lugdunum, ad Meridiem conuersus incredibili rapacitate infra Arelatum duobus ostijs in mare Mediterraneum præcipitatur, receptis prius Isara Druentiaque. Belgici deinceps amnes sunt Matrona ex Lingonibus ortum habens Campaniamque perluens, duobus supra Luteriam milliariis Sequanæ se committens. Arar lentus scaturit ex diuersa parte Voggi montis (vnde Matrona Mosæque effluunt) & lapsus per Burgundiam passibus aliquot infra Lugdunum Rhodano miscetur, vocaturque Sona. Illi se coniungit Dubis, quem Alduafalim Cæsar vocat, ex Iura monte ortus. Est & Danus, Sena, Serpentina & Angelione amnibus onustus. Furiosa citatus torrens ex Salinarum rupibus in Lupam influit, Lupa Dubio iungitur, Cæpina superiorem Burgundiam rigat. Cella ex Balmæ rupibus erumpit, Riua autem Lacum efficit, iuxta oppidum à se cognominatum. Lacus autem superior Burgundia habet, Voraginum dictum, Pontium, Bonuallis lacum, Granuallis, Rubrarum troctarum. Boni loci, Maregnum. Reliqui amnes partim in Belgica charta, partim in Heluetica, Rhenique tractu abundè explicati sunt. Montes etiam totius Galliarum nominatissimi hac fluuiorum enumeratione satis notescunt. Cemenus in Lugdunensi, Adula in Cisalpina, Vogesus & Iurassus in Belgica, Gebenna in Narbonensi, Pyrenæus in Aquitanica regione. Sylvarum in Gallia maxima est Ardenna, nunc Eyflia, quam tum alibi, tum in Rheni tractus tabulis declarauimus. Præter eam sunt Heluonia sylua, nunc Quercij, Carbonaria & Quercetina, Britania Filicetanam habet, Normanni Audonam & Bretolinam, Lecenna Biturigibus & Auernis confinis est, Pereticus autem & Langolaria, aut fortasse Aquilaria, vulgò l'Aigle, vel Aquiliam Lugdunensem innumbrant Galliam. Minærarum autem Galliam felicem esse apud nullos reperi Geographos, aliosue authores, præterquam quod argenti fodinas esse tradant ad Cæsaris montem. Ad Saræ autem pontem Lazurij copia vifitur. Et ad S. Quirinum ars viget specularia. Thermae etiam haud reperi alias, quàm quæ à Romerico monte non procul extant. Lacus autem Linderius salinarum vsum habet. Paucula hæc de Galliarum regni contentis extremo digito monstrasse satis esto, plura desideranti Robertus Cænalis, Andreas Theuetus, Gilbertus Cognatus, ac plures alij satisficient. Regio autem de qua sermo est vniuersa ad Septentrionem & Boream, Gallico Britannicoque mari, ab Oriente Rheno, Alpibus, Apennino monte, à Meridie interno mari, Pyrenæisque iugis, ab Occidente Aquitanico inclusa est Oceano. A principio sexti climatis in finem vsque noni procurrit. Ab Occidente initium sumit à gradu 14. longitud. vbi Gobeum promontorium, nunc vulgò S. Mahe, definit autem quæ maximè in Orientè extèditur sub longit. grad. 31. minut. 30. vbi Memetum vrbs: quamquæ hodie eius regni imperium arctioribus claudatur limitibus, ac vixdum Obrincanum attingat tractum, vbi Metis Mediomatricum ciuitas cernitur. Austrina autem parte incipit à gradu latitud. 41. min. 20. vbi Perpignanum. Vbi verò vel maximè in Boream excurrit latitud. attingit grad. 52. vbi Rheni ostia sunt apud Bataviæ gentem. Australissimus itaque eorum Parallelus numero est decimus tertius, Heterosciorum verò septimus, vbi dies totius anni prolixior horarum 15, Borealissimus autè est vigesimus, at Heterosciorum decimus quartus, disiectæ ibidem æstiuæ maxima horarum 16½. longitud. hinc colligimus ab Occasu in Ortum miliariorum Germanicorum 185. quæ Italica efficiunt 740. latitudinem autem ab Austro in Boream Germanicorum 135. seu Italicorum

PEDEMONTANA REGIO.

Regionem hanc nunc Pedemontium vocamus, tanquam pedem montium, quoniam ad radices Alpium est, quæ Galliam Sabaudiamque ab Italia diuidunt. Antiqua hæc Taurinorum gens est, quos Strabo itemque Plinius in noua regione Ligurum stirpis esse tradunt, quamobrem à Doria riparia vsque ad extremam oram Ligusticarum Alpium circa mare Ligurum natio tractum hunc omnem videtur incoluisse, quare Taurinos Liguribus attribuendos censemus. Ducatus Taurinus appellabatur sub Longobardis, à quibus in Prouinciæ formam, cui Dux præerat, est redactus, nomenque diocesi Taurinum vrbs, ducis sedes ac domicilium præbebat. Estque hæc prouincia Transpadanæ Longobardiæ pars. Vrbs metropolis est Taurinum, ad ostium in Pado Duria sita, ciuitas vetus, quam Ptolomæus Augustam Taurinorum, pariterque Cornelius Tacitus vocat, item Plinius inquiring: Augusta Taurinorum antiqua stirps Ligurum. Conditam tradidit nonnulli ab Eridano seu Phaëtonte. Alij Lamisonem vnum ex Noë nepotibus authorem loci asserunt, qui tractum inter Padum & Ticinum amnes vniuersum, reiectis primis habitatoribus, tenuerit, & à se Lamisonem appellauerit, qua voce gentis lingua Taurus significabatur: vnde postea Taurini nomen profectum. Stephanus Grammaticus Taurinum à Tauro Mafsilienfium, cuius gentis colonia sit, insigni dictum, author est. Vt cumque tamē hæc se habeant, priscis temporibus nobilem urbem fuisse vel hinc intelligere licet, quod colonia Romanorum erat. Iacet ad montium radices, forma quadrata, cum portis quatuor nobilitate ciuium maximè clara, splendidis autē adificijs ornata, inter quæ summum templum. Gymnasium habet omnium disciplinarum, mirificeque rebus omnibus ad vsum vitæ necessarijs & vtilibus abundat. Agro est per bono & fertili, maximè verò versus Orientem & Austrum cum vallibus ferri copia fecundis. Ab hac vrbe nauigabilis infra Padus, supra paulò fluminis Sangoni confluens est. Ad colles dein Rioli oppidum est frequentissimum. Vtius ad collem Aniliana perlautum & opulentum castrum est. Rursus iuxta Padunum post Sangoni ostium est Carrinianum. Altius inter Riolos & Auilianam splendidum cœnobium est D. Antonij Rauasini, & vltius in valle ad D. Ambrosium. Sunt in ea valle pagi aliquot, moxque Susa iuxta montis Cinisij radices, quam Plinius noua regione Segusium vocat. Supra Susam Alpes gemina via patet in Galliam, vna quæ ad dextram in Sabaudiam, altera quæ ad laeuam Gratianopolim ducit. Prima circa principium ascensus montis Cinisij Noualesiam habet, medioque iugi Ferrariam, & altius prope montis cacumen lacum aquæ puræ flumen Cinisium effluentem, qui per altissimas rupes præcipitans prope Noualesiam, & post in Duriam fluit. Circa principium huius amnis Setiona cum Ecclesiola. Rursus ad Padum sexto à Sagoni ostijs laide Pinariolum nobile ac opulentum oppidum est, cum cœnobio sumptuoso. Supra cernitur petrosa, læuaque fontis Sanigoni, Pagellatum, & Aricanassa, dextra mons Bobius, deinde Pado, Pelix amnis Clusonem deferens illabatur, inter Pancalerum & villam Francam admodum frequens, opulentum, lautumque oppidum. Pancalerum,

inquit Blondus, Augusti, stirpis antiquæ Ligurum Taurinorum fuit, iuxta quod nauigabilis Padus, vt Plinius ait. Hæc Blondus. Quamquam Pancaleni nomen apud Plinium haud reperiri putem: sed Augustam Taurinorum antiqua Ligurum stirpe disertè nominat, indeque nauigabilem Padum addit, quod eum de Taurino intelligere planè puto. Apud villam Francam ponte transitus Padi iungitur. Sequitur ad Padi fontem versus Ripellum, & Paisana: tum vltius Critium, mox Mambrinum oppidum ad capitis Padi dextram, vbi planities quædam incipit amœna vallis Padi dicta, vel vt Incolæ vocant Liuernæ, nimirum ab oppido quod habet Liuernæ. Procurrit in longum millia 30. latitudinis ad summum 4. passuum. In aditu eius Orientali capite Mambrinum est, in exitus fine, versus Occidentem Crux lapidea præcella est. Regio in vniuersum amœna, montibus vallibusque modò eleuata, modò depressa, vrbibus, oppidis, pagisque perhonestis nitet. Agros habet amœnis fructiferisque collibus plenos, qui frumentum aliasque fruges, & optima vina, cum nobilissimis fructibus producant. Fluminibus nonnullis rigatur nobilibus, quorum primum est Padus, qui & fontes suos hîc habet, iuxta Paisanam vna cum Druenza flu. qui Galliam petit, vnde richmus Italicus quo Visi siue Vesuli montis accolæ dicere solent. Qui principia Po & Druenza, vno vn nella Italia, el altero in Prouenza pede ripa dextra, à fontibus ad ostia eius descendendo inferuntur, Vra, Maira, Grana flu. Tanerus verò Sturam, Gerezam, Pexam, Ellum, Dorbam, Tionem, Bebbonem, Borgiam, Borriam, Vrbam, Lentorem vna secum desert Copa, altera Pellem, Chifonè, Chisolam, Sangonam, Duriam, Gerondam, Sturamque, Malonem, Ociane, Chinsellam, Dorroban-tiam, Nauilionem, Saxiam cum Seruo Aurenio, Elnò Lampoque amnes recipit. Montium in eius nominatissimi sunt Alpes, Cœtiæ, Graiæque, mons Cinisius, mons Vesulus, & nonnulli alij suis recentibus, ab incolis, nominibus dicti, collis Tenda, collis Argèta &c. Syluas in hoc tractu nullas memorant authores. Nec minararum fodinas recensent, exceptis Ferrarijs quas supra diximus in vallibus iuxta Taurinum existere, & ad Paisanam prope Padi fontes nobilium marmorum lapidicinæ sunt. Thermas quoque nonnullas hîc celebrant scriptores. Fines Taurinorum Leander Albertus, ex quo hæc pleraque desumpta sunt, ponit ab Oriente Padum, à Meridie Ligurum Alpes, ab Occidente Galliarum Alpes, à Septentrione Duriam ripariam. Incipit ab Occidente sub gradibus longitud. 28. minut. 28. vbi Padi fontes: desinitque in Oriente sub longitudine gradib. 30. minut. 2. vbi Valenza ciuitas. A Meridie initium sumit sub latitud. graduum 43. minut. 16. vbi Camerana ciuitas. Et in Septentrionem extenditur ad latitudinem graduum 44. minut. 8. vbi D. Martini pons. Subiacet itaque circiter medium sexti climatis, qui est parallelus per Mafsiliam transiens, numero 14. vbi dies artificialis prolixior horarum 15¼. Continet verò in longitudine, hoc est, ab Occidente in Orientem milliaria Germanica 17½. seu Italica 70. In latitudine verò Germanica 13¼. seu Italicorum 53.

V

BITV-